

De zalving in Bethanië

Thema: Lijden en sterven
Mattheüs 26: 6-16

a. De zalving van Maria (Matth. 26: 6-13)

UITLEG VAN DE TEKST

De Heere Jezus weet precies wanneer Zijn lijden en sterven plaats zal vinden: tijdens het paasfeest zal de Zoon des mensen overgeleverd worden, om gekruisigd te worden (vers 2).

Zijn vijanden echter weten nog steeds niet wat ze met Hem aan moeten. Men was er geweldig bang voor dat de Heere Jezus Zich tot Koning zou laten uitroepen op het paasfeest (bevrijdingsfeest). Hoe kunnen ze dit voor zijn? Voor een eerlijk proces is geen tijd meer. Daarom zal de toevlucht genomen moeten worden tot een list. Later zal blijken waaruit die list bestaat: het oproepen van valse getuigen en uiteindelijk 'de zaak Jezus' in handen geven van de Romeinen. Zo kan Kajafas, de hogepriester, zijn handen wassen in onschuld.

Dit laatste heeft ook 'voordelen' als het gaat over het volgende probleem: 'Niet in het feest.' Op een feest mag volgens de wet geen proces gevoerd worden en geen executie uitgevoerd. Bovendien moet er tussen vonnis en executie een nacht van bezinning voorbijgaan. Daar heeft het Sanhedrin geen tijd voor. En daar komt dan nog bij: hoe kan Kajafas de Heere Jezus laten arresteren, nu de stad al vol loopt met feestgangers? Velen van hen hebben Hem enthousiast in Jeruzalem binnen gehaald (Mark. 11). Daar komt bij dat velen dikwijls een zwaard dragen onder hun mantel. Als er dan een publieke arrestatie zal plaatsvinden, volgen er ongetwijfeld rellen.

Vers 6 vermeldt dat de Heere Jezus in Bethanië is. Een klein dorp in de buurt van Jeruzalem, aan de

achterkant van de Olijfberg. Hier, in Bethanië, wordt een feestmaal gegeven ten huize van Simon. Waarschijnlijk is hij melaats geweest – hij wordt ook Simon, de melaatse, genoemd – en werd hij door de Heere Jezus genezen. Als melaatse had hij nooit een feestmaaltijd kunnen aanrichten en gasten uitnodigen.

Terwijl Jezus met Zijn discipelen hier ook is, komt er plotseling een vrouw naar voren. Van Johannes weten we dat het Maria, de zus van Lazarus is. Mattheüs noemt haar naam niet, hij heeft veel meer aandacht voor wat ze doet. Ze heeft een 'albasten fles met zeer kostelijke zalf' bij zich. Albast is een doorzichtig marmer met een lichtgele kleur. De inhoud van de fles is nardus: een soort parfum gemaakt uit plantjes die groeien aan de voet van de Himalaya. Het is zeer kostbaar. De waarde van deze fles of kruik wordt geschat op 300 penningen (Mark. 14: 5). Dat is het jaarloon van een arbeider uit die tijd. Druppelsgewijs kwam de inhoud uit de fles en een enkele druppel was ook voldoende voor een heerlijk ruikende geur. Alleen bij een overledene werd de hals van de fles afgebroken en de inhoud over het lichaam uitgespreid. Het lichaam van een overledene werd in zijn geheel gezalfd om de kwalijke geuren tegen te gaan.

En dat is het wat Maria doet. Ze giet de hele inhoud over het hoofd van de Heere Jezus Die aan de tafel zit (vers 7). Ongetwijfeld heeft Simon, als gastheer, bij binnenkomst van de gasten een druppel olie op hun hoofd gesprekend. Maria giet nu een hele fles uit over de Heere Jezus. Ze doet het woordeloos. Maar met haar daad spreekt ze des te meer. Hieruit blijkt haar grote liefde tot de Heere Jezus. In

Luk. 10: 42 werd al gezegd dat zij 'het goede deel' had uitgekozen. Tegelijk laat dit zien dat ze veel begrijpt. Is dit de laatste keer dat ze de Meester bij zich heeft? Ze heeft geluisterd naar Zijn woorden over lijden en sterven en het geloofd. Haar liefde gaat zo naar Hem uit, dat deze liefde geen grenzen kent. Alles is voor Hem. Voor Hem, Die als gezalfde Koning de dood ingaat om de zonden te verzoenen.

Echter... niet iedereen ziet en beleeft dat zo. De discipelen van de Heere Jezus nemen het Maria zeer kwalijk. Ze zeggen: 'Waartoe dit verlies?' De daad van Maria wordt bestempeld als verkwisting. De opbrengst had beter gebruikt kunnen worden voor de armen. Met boze en strenge blikken bekritisieren de discipelen Maria.

De Heere Jezus Zelf denkt er echter anders over. Hij neemt het voor Maria op. Hij kent haar hart en weet wat achter haar daad zit. Hij beschouwt het niet als een verkwisting. Het is geen onnadenkendheid geweest. Maria heeft juist iets goeds aan Mij gedaan. De armen zijn er altijd en kun je ook altijd gedenken (Deut. 15: 11). Nee, het gaat er niet om dat de Heere Jezus de armen onbelangrijk vindt. Maar Hij haalt de zalving als daad daarom naar voren, omdat het te maken heeft met iets wat eenmalig is: Zijn lijden en sterven! En omdat het om zo'n uitzonderlijk gebeuren gaat, is het geen verspilling. 'Zij heeft een goed werk aan Mij gewrocht... Zij heeft het gedaan tot een voorbereiding van Mijn begrafenis.' Daarin ligt de verklaring van 'het goede werk' wat Maria deed. En daarom zal de daad van deze vrouw overal vermeld worden (vers 13). Maria is de eerste die daadwerkelijk – in haar daad – laat blijken dat zij ziet waarvoor de Heere Jezus naar de aarde gekomen is: om te lijden en te sterven, om zo de zonden te verzoenen.

In dat alles is niet Maria zelf de belangrijkste. Het gaat om de verkondiging van het evangelie. Dat is het evangelie van de verzoening door het offer van Christus. En daarbinnen krijgt Maria een plaats. Zij huldigt hier de stervende Overwinnaar.

TER OVERWEGING

Opmerkelijk in dit alles is dat het lijden en sterven de Heere Jezus niet overkomt. Welbewust leeft Hij naar dit Pascha toe. Hij weet waarvoor Hij naar de aarde gekomen is. Hij gaat daar de wil van Zijn Vader doen. En Hij weet alle dingen. Terwijl de Joodse raad, onder leiding van hogepriester Kajafas, zich nog afvraagt: hoe kunnen we voorkomen dat Jezus tot Koning wordt uitgeroepen; hoe kunnen we Hem executeren, weet de Heere Jezus precies wanneer en hoe het zal gebeuren!

Allereerst mag naar voren komen dat Maria op haar manier de Heere Jezus haar liefde wilde bewijzen. Het beste is haar daar nog niet goed genoeg voor. En afgezien van de vraag of ze het nu wel of niet gemakkelijk heeft kunnen doen, voor wat betreft haar financiële positie: ze deed het! En de Heere Jezus brengt duidelijk aan het licht wat haar drijfveer was. Haar liefde tot Hem. Haar geloof in de verzoening van haar zonden door Hem. Haar belijdenis dat Hij zou sterven en zo eeuwig Koning zal worden.

Daarbij komt heel centraal de vraag naar voren: wat heb ik over voor de Heere Jezus? En dan gaat het er niet om hoeveel ik geef – we lezen in de Bijbel ook over de twee kleine penningen van de weduwe (Mark. 12: 42) – het gaat erover of mijn hart voor de Heere is!

Vervolgens is het goed om met elkaar ook na te denken over onverantwoorde en overbodige luxe. Met daarbij onze taak en onze zorg voor de armen, voor de nood in de wereld.

Een schril contrast vormt de houding van sommige andere discipelen. Komt hierin niet tot uiting hoe weinig zij, ondanks hun liefde tot de Heere Jezus, nog maar begrepen van Zijn liefde voor hen?

b. Het verraad van Judas (Matth. 26: 14-16)

UITLEG VAN DE TEKST

In schril contrast met de zalving van Maria staat de daad van Judas (vers 14). Voor hem is de maat vol. Hij was teleurgesteld in Jezus. Is Jezus wel de Verlosser waarvoor Hij Zich uitgeeft? Wat er gebeurd was, gaf de doorslag. Hij wist dat het Sanhedrin zocht naar een geschikt moment om Jezus gevangen te nemen. Hij wil ze wel een handje helpen. Bovendien, hij kan nu, nu het met de Meester toch misgaat, ook wel wat geld gebruiken. Zo loopt hij over naar de vijand. En die kan best wat hulp gebruiken. Dat komt goed uit. Markus zegt alleen dat ze 'beloofden hem geld te geven'. Mattheüs vermeldt het bedrag: dertig zilveren penningen. De prijs van een door een os gedode slaaf (Ex. 21: 32). Dat is Jezus hen waard. Een bedrag wat ook genoemd wordt in Zach. 11: 12-13, waar de herder, eigenlijk de Heere, ontslag neemt. Als hij zijn loon vraagt, brengen ze hem dertig zilverstukken. Meer is de Heere hen niet waard. Dat herhaalt zich nu hier!

Judas gaat akkoord. Vanaf dat moment zoekt hij een gunstige gelegenheid om de Heere Jezus over te leveren.

TER OVERWEGING

Tenslotte de verdrietige daad van Judas. Daaruit blijkt dat, als het ons niet echt om de Zaligmaker te doen is, we vroeg of laat toch door de mand vallen. Ze achten hem niet meer waard dan een slaaf. Dat is iemand waar je geen rekening mee hoefde te houden. En hierin komt nu juist de liefde van de Heere Jezus naar voren voor het verlorene. Deze weg wilde Hij gaan. Tegenover de haat van Judas en het Sanhedrin, staat Zijn liefde voor zondaren. Laat dat doorklinken in de vertelling.

GELOOFSLEER

- In dit Bijbelgedeelte blijkt allereerst de liefde van Jezus voor zondaren. Hij heeft Zijn leven gegeven

aan het kruis voor hen. Dat heeft Hij hen van tevoren al verkondigd, opdat ze het geloven zullen.

- Waar het in het leven van het geloof op aankomt is dat we zuiver leren luisteren naar het woord van de Heere. De ergernis van de discipelen heeft alles te maken met hun selectieve luisteren naar het onderwijs van de Heiland. Ze wilden het woord over het sterven niet horen, in tegenstelling tot Maria die ervoor gebogen heeft. Het is belangrijk dat we de kinderen leren denken vanuit het geheel van de Schriften.

